

Stockholms läns landsting

STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM

SLÖJD STHLM

Sommarjobb på Slöjd Stockholm 2015

Arrangörskap och slöjd för unga
- en del av Stockholms läns landstings
satsning på kultursommarjobb

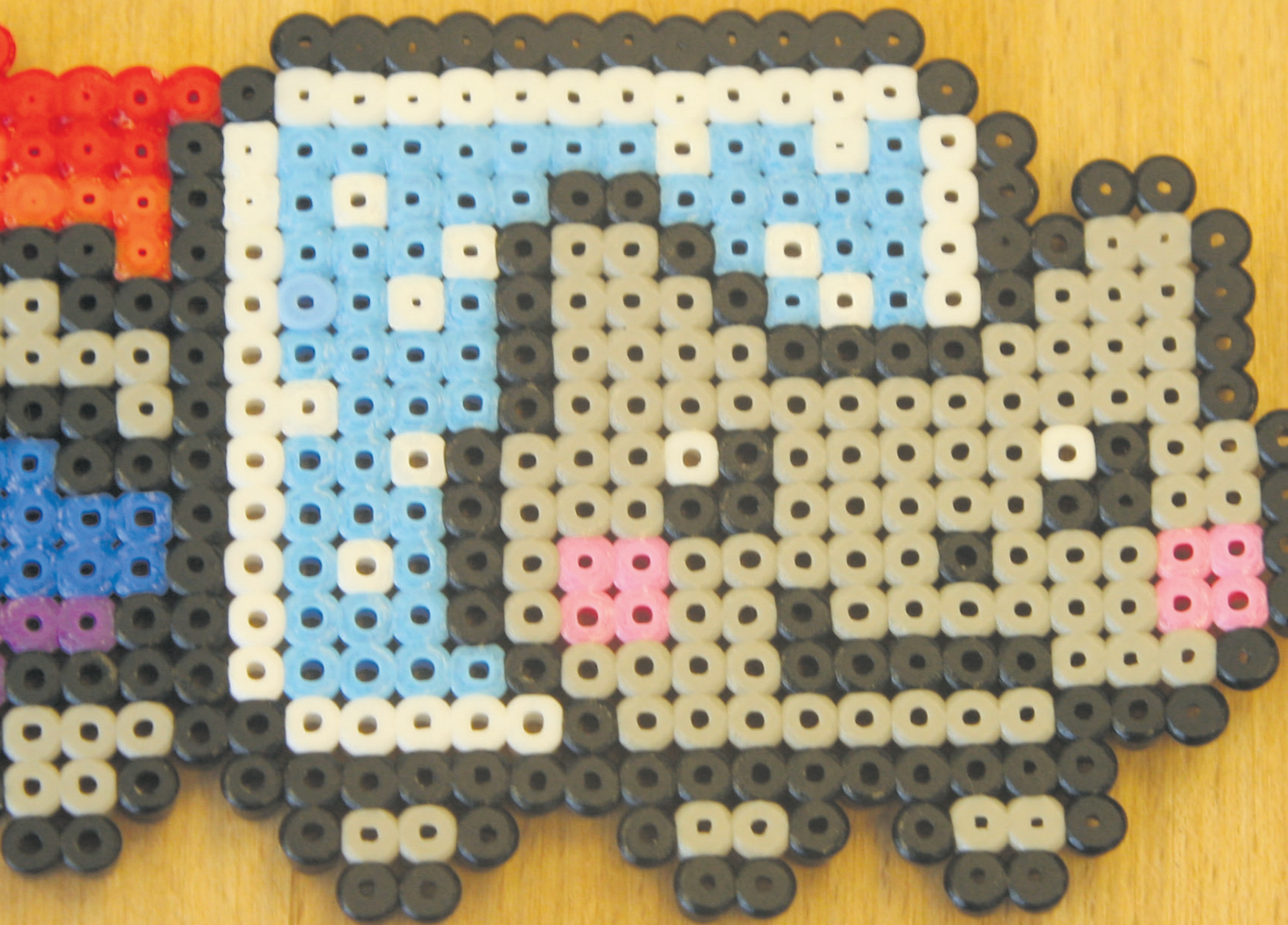

Fig. 1. Nyan Cat i pärlor, från arbetsgruppen Creative Minds Think Alike, period 1.

STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM

SLÖJD STHLM

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum
Fotograf: Slöjd Stockholm
Formgivning: Johanna Eklöv
Nacka 2015

Sommarjobb på Slöjd Stockholm 2015

Arrangörskap och slöjd för unga - en del av
Stockholms läns landstings satsning på kultursommarjobb

Om Slöjd Stockholm

Slöjd Stockholm är en länskulturfunktion med ansvaret att utveckla och främja slöjden i Stockholms län.

Sedan 2013 är vi organiserade som en enhet vid Stockholms läns museum, med bas i kulturhuset Dieselverkstaden i Nacka.

Vi verkar genom samarbete med andra länskulturfunktioner, organisationer och enskilda aktörer för att stärka slöjden som kultur- och kunskapsområde och för att tillgängliggöra slöjden för länets invånare. Vi arrangerar och initierar kurser, projekt och fortbildningar för pedagoger och allmänheten.

Innehåll

Inledning	6
Bakgrund	7
Syfte och målsättning	7
Förutsättningar	8
Metod	8
Genomförande	10

Bilaga

Fig. 2. Team LCJ HEARTS, period 1. Foto: Slöjd Stockholm.

Inledning

Slöjd Stockholms sommarjobb har introducerat ett nytt sätt för vår verksamhet att samarbeta med ungdomar. Genom anställningarna har vi mött ungdomar från fem olika kommuner och stadsdelar som generöst har bidragit med sina idéer och kreativitet för att utforma framtidens arrangemang inom slöjd och handgjort skapande.

Vi har introducerat ungdomarna till slöjden som arbetsfält och uppmuntrat dem att sätta sitt avtryck på det. Vi har arbetat utifrån ett perspektiv på delaktighet som inneburit att vi alla i dialog kunnat påverka både arbetsprocessen och resultaten av den.

Under sommaren 2015 har sommarjobbarna presenterat 12 arrangemang som de själva utformat i syfte att aktualisera slöjden för sin egen åldersgrupp. Vi har haft fyrtiotvå medarbetare som nu bär med sig kunskaperna och självförtroendet att själva arrangera sina egna evenemang. Tillsammans har vi utforskat gränserna för vad slöjden har för innebörd och plats i ungas liv idag.

*Emma Gerdien, Länsghemslöjdskonsulent Barn och Unga (vik.) Slöjd Stockholm,
Isabell Hedling, Kaospilot och Andreas Sohlberg, Enhetschef Slöjd Stockholm.*

Bakgrund

Slöjden är relevant i alla åldrar och kan upplevas och utövas under i stort sett hela livet. Ändå ser vi som arbetar inom främjande verksamhet att deltagandet och engagemanget är lågt bland ungdomar och unga vuxna. Vi ser ett behov av att förändra vårt arbetssätt för att nå fler individer och att öka målgruppens delaktighet i slöjden som kulturområde. Från att tidigare ha arrangerat för målgruppen så vill vi skapa förutsättningar för ungdomarna att själva vara med och utveckla den verksamhet som de vill ha och som är relevant för deras samtid.

Under flera år har vi undrat över hur vi ska skapa förutsättningar för att arbeta mer långsiktigt med ungdomar. Samtidigt har vi funderat kring hur vi ska uppdatera, utveckla och förnya vårt arbetssätt. En försvårande omständighet är att ungdomarna befinner sig i skolan och har begränsat med tid och lust att genomgå utbildningar eller ingå i referensgrupper på sin lediga tid.

Vi föreställer oss att målgruppen är i övergångsfasen från att vara barn till att bli vuxna. Under uppväxten har föräldrar och andra vuxna tagit ansvar för deras fritidsverksamhet. Nu befinner de sig i en position där de själva behöver ta ansvar för att styra både utbud och upplevelser. Hur kan vi som Länskulturfunktion möta deras förutsättningar att utforma sin fritid? Vi behövde svar på hur vi bättre kan se och förstå målgruppens önsknings och behov.

När Stockholms läns landstings satsning på kultursommarjobb för ungdomar lanserades såg vi en möjlighet att agera. Med en anställning som grund så skapades helt andra förutsättningar för att samarbeta på ett jämlikt sätt. Vi valde att erbjuda ett sommarjobb som introducerade en arrangörsutbildning anpassad för slöjd och handgjort skapande.

Syfte och målsättning

Vårt syfte har varit att gemensamt med målgruppen forma framtidens ungdomsverksamhet inom slöjd och hantverk. Genom att uppmuntra ungdomar att själva utforma arrangemang har vår förhoppning varit att främja ökad delaktighet och engagemang.

*Vi har fått i uppdrag av Slöjd Stockholm att aktualisera slöjden för ungdomar.
Arbetsgruppen Luftens Hjältar ringar in vår gemensamma problemställning.
Ur Luftens Hjältars projektbeskrivning.*

Visionen har varit att ungdomar själva ska få ansvara för, forma och utveckla sina egna arrangemang och koncept, samt få kännedom om möjligheterna att använda sig av Slöjd Stockholm för att realisera sina idéer. Målsättningen har varit att ungdomarna efter utbildningen ska kunna agera som självständiga arrangörer och fortsätta att utveckla egna initiativ och verksamhet. Vår förhoppning har också varit att de ska fortsätta hålla kontakten med oss på Slöjd Stockholm, för att vi ska kunna stötta och främja framtida initiativ för ungdomar på slöjdområdet.

Tidigt i projektet bestämde vi oss för att fokusera på individens engagemang. Vi beslöt att grundläggande för en fungerande arbetsform var ett delaktighetsperspektiv och ett coachande arbetssätt.

Slöjdens roll i samtiden – utveckling av ungdomsverksamhet

Är det slöjd att vika pappersflygplan eller trycka budskap på T-shirts? En del anser att slöjden är något specifikt och konkret och väldigt tydligt definierat. En diskussion om vad som är slöjd kan resultera i heta diskussioner om vad som är rätt eller fel. För oss är den diskussionen inte intressant i sammanhanget. Vi har valt att vara mycket tillåtande och ge utrymme för ungdomarna att själva få utforska ordets innebörd.

Vad är det som får dig och mig att vilja göra något med händerna? Vad är det som får oss att vilja bjuda in våra vänner till ett event eller ett arrangemang? Vi tror inte att det är viktigt vad kollektivet anser om vad som får kallas slöjd respektive vad som inte får göra det. Vi tror istället på allas rätt att själva få definiera, för sig själv och omvärlden, hur de ser på slöjd. Det viktigaste är ju att vi gillar att hålla på och att vi tycker att det är roligt att göra det. Vad som är rätt eller fel är med andra ord oviktigt.

Andreas Sohlberg, Enhetschef Slöjd Stockholm

Förutsättningar

Inför sommaren 2015 gjorde flera kommuner i Stockholms län en extra satsning på sommarjobb för ungdomar. Detta, i kombination med Stockholms läns landstings satsning på sommarjobb inom kultur gjorde det möjligt att genomföra detta relativt stora projekt inom slöjdområdet. Arrangörsutbildningsdelen har genomförts i samarbete med ungdomsorganisationen Vi Unga. Vi Unga hjälper unga att organisera sig i föreningsform. Deras utbildningskoncept bygger på att unga utbildar andra unga. Arrangörsutbildningen i grundutförandet innefattar flera olika delar och har i detta fall anpassats för vår målgrupp och syfte.

Sommarjobbprojektet har varit ett samarbete mellan Slöjd Stockholm, Stockholms läns landsting och kommunerna Nacka, Järfälla och Haninge, samt stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Hässelby-Vällingby i Stockholms kommun. Kostnaderna har bestått av en produktionskostnad för arrangörsutbildningen, handledning och introduktion i slöjdfältet genom workshops och föreläsningar samt lönekostnader. Produktionskostnaderna har finansierats av Stockholms läns landsting. Den andra delen har varit ungdomarnas lönekostnader, som kommunerna finansierat genom sina sommarjobbsatsningar.

Metod

Ledordet för projektet har varit delaktighet. Utifrån ungdomarnas respons och feedback har vi utvecklat konceptet parallellt med att vi har genomfört det. Detta har krävt en stor dos flexibilitet, öppenhet och anpassningsförmåga. Både hos oss som handledare men också hos ungdomarna. Arbetet har präglats av utvecklingsprocesser på flera olika nivåer.

Som helhet har arbetet organiserats som en arrangörsutbildning där både teoretiska och praktiska moment har ingått. Arbetslagen har varit uppdelade i tre grupper om 11-16 personer, som under tre veckor arbetat tillsammans med tre handledare med kunskaper inom processledning och slöjd.

Vi handledare har väglett arbetet utifrån syftet att skapa framtidens arrangemang inom slöjd och handgjort skapande, och målsättningen att alla ska få genomföra ett eller flera arrangemang under arbetsperioden. Ungdomarna har varit fria att tolka uppgiften utifrån sina idéer och förmågor. Begränsningarna har varit få, men kravet har varit att prestera ett arrangemang av något slag som innefattar slöjd/handgjort skapande under arbetsperioden.

Vi som handlett har varje period haft en aktiv dialog med arbetsgruppen för att utvärdera och förbättra konceptet. Grundläggande för denna metod har varit regelbunden feedback mellan ungdomarna och oss handledare. Detta arbetsätt har inneburit en flexibel arbetsform som gjort att vi tillsammans utvecklat processen till fördel för nästa arbetsgrupp. Ungdomarna har varit medvetna om att de varit del i att utforma konceptet till nästkommande grupp, och har aktivt bidragit till förbättringar. Utvecklingen av projektmetoden och projektresultaten har drivits parallellt, och alla inblandade har bidragit.

Den första gruppen fick vara pionjärerna med den största kvoten osäkerhet i processen. Denna tid var den mest turbulenta, men gav både ungdomar och handledare störst lärokurva. När perioden var slut kunde vi se tillbaka på det genomförda arbetet och de resultat och lär-

Fig. 3. Från arbetsgruppen Creative Minds Think Alike´s workshop, period 1.

"Det är konstigt att man kan bli så fysiskt trött av att tänka! Jag håller på att bryta ihop för jag har suttit och tänkt så mycket under två timmar."

Citat från period 3. Vi arbetade alla hårt under sommaren och tempot var stundtals högt.

domar vi gemensamt skapat. För varje grupp har vi sedan kunnat bygga på lärdomarna från gruppen innan. Att vi handledare har tagit med oss lärdomarna och anpassat ramarna, men också kommunikation grupperna emellan har skapat en högre plattform för nästkommande grupp att utgå ifrån. På så vis har vi ingått i samma läroprocess, och kunnat förmera kunskaperna vi arbetat fram.

Metoden har baserats mycket på positiv feedback. Vi har utgått från det i arbetet som fungerat och sett möjligheterna i frågorna. Handledarnas roll har varit att lyssna in till behov, se vilka frågor som uppstår och vilka luckor som finns i förståelsen. Vi har inte varit rädda att testa våra teser utifrån ungdomarnas önskemål eller våra egna, även om vi riskerat att ungdomarna skulle ogilla det. Vi har sett det som en möjlighet att testa, och ta ut svängarna.

Arbetet vi genomfört tillsammans har varit intensivt. Tre veckor är en kort tid att sätta sig in i ett ämne, tolka det och sedan leverera ett kvalitativt resultat. Därtill att lära sig begrepp kring arrangörskap, projektplanering och mer generellt, arbetslivets rammar.

Genomförande

De tre veckornas omfattade i stora drag:

- Introduktion till slöjd- och arrangemangsfältet med research
- Arrangörutbildning med Vi Unga, tre dagar
- Idégenerering och genomförande av ett eget utarbetat arrangemang.

Arbetsprocessens första steg innebar en introduktion av arbetet, arbetsplatsen och den nya arbetsgruppen. Vi gick sedan vidare in i en researchfas där ungdomarna fördjupade sina kunskaper om slöjd, arrangemang och ungdomar som målgrupp. Arrangemangsutbildning med Vi Unga erbjöd en struktur för framställningen av ett eget arrangemang, med en genomgång av arrangörskapet alla delar. Nästa steg var idédesign och idéutveckling där koncepten för arrangemangen stod i centrum. Ungdomarna fick bilda arbetslag efter intresseområde och arrangemangsidé. I själva genomförandet av arrangemangen fick ungdomarna visa vad de lärt sig och presentera sin idé för en riktig publik. Sist men inte minst sammanställde de arbetet i någon form av presentation eller dokumentation.

Här följer en kort beskrivning av de moment de tre veckorna innefattade:

Introduktion och research

Isabell Hedling, som är kaospilot, har varit processledare genom arbetet. Hon arbetar med utveckling och processer i olika arbetsgrupper och sammanhang. Hennes specialområde är motivation hos ideellt engagerade. Från Slöjd Stockholm har Andreas Sohlberg, Enhetschef, och Emma Gerdien, LänsHemslöjdskonsulent Barn och Unga deltagit som handledare.

För att kunna vara kreativ krävs en stadig grund att ta sats ifrån. Det behövs en förståelse och insikt i vad det är som behöver förändras och varför det behöver förändras. För att göra förut-sättningarna till de bästa har vi arbetat fram grunder och ramar för att underlätta processerna.

Vår introduktion syftade till att låta våra nya medarbetare lära känna arbetsplatsen och slöjden som kulturform samt oss handledare och varandra. Den första veckan ägnades åt att introducera goda relationer i gruppen och att göra research inför uppgiften.

Vi inledde med att skapa en trygghet i gruppen genom teambuilding. Genom att diskutera förväntningarna hos och på alla i arbetsgruppen skapade vi en ram för arbetsperioden och prestationen. Genom ett tydligt mål för arbetet samt syfte och bakgrund om vad slöjd är skapade vi en förståelse för uppgiften. För att skapa en gemensam terminologi gick vi tillsammans igenom centrala ord och begrepp som togs upp i samband med arrangemangsutbildningen och under arbetsperioden. En mind map med hela arbetsgruppens tankar kring ord som *arrangemang*, *idé*, *koncept* och *slöjd* fungerade som en gemensam förståelsebank att utgå ifrån.

Om Slöjd

En viktig del av researchen var att introducera slöjden för våra nya medarbetare. För de flesta innebär slöjd ett skolämne, ett begrepp som för med sig mer eller mindre begränsade och förutfattade betydelser. På Slöjd Stockholm var vi medvetna om att de sommarjobbare vi skulle arbeta med inte nödvändigtvis hade någon kunskap inom varken slöjd eller kunskap om vår arbetsplats.

Vår ambition var därför att så öppet som möjligt introducera begreppet slöjd och handgjort skapande. Vi har försökt visa på bredden av slöjdfältet, för att våra nya medarbetare skulle få möjlighet att finna sin egen ingång till begreppsältet och praktikerna. Målet var att ge en kort bakgrund till Slöjd Stockholms verksamhet, och ge en introduktion till slöjden som kulturarv och hur den idag förekommer inom teknik, ungdomskultur, modeindustri och konst.

Fig. 4. Workshop i gallerkonst med konstnären Julia Rio, period 2.

Kortfattat, ett inkluderande slöjdbegrepp där det handgjorda skapandet är det centrala. Vi valde detta i linje med vår ambition att få ungdomarna att upptäcka och utmana gränserna för fältet.

Slöjden är en kulturform som upplevs genom görandet och måste därför prövas på för hand. Vi hade besök av slöjdaren och dramapedagogen Magnus Johansson och konstnären Julia Rio som fick presentera sina olika perspektiv på slöjden.

Förutom att bjuda in professionellt verksamma personer har vi också låtit två av grupperna prova på att arrangera sina egna mini-workshops för varandra redan första veckan, som en del av researcharbetet. Den digitala revolutionen har inneburit att informationen och förmedling av praktiska handlag, idéer och beskrivningar har exploderat på Internet. Det mesta finns att se på YouTube idag. Vår intention var att få ungdomarna att upptäcka floran och välja ut workshops som de själva var intresserade av. En del sommarjobbare upptäckte slöjden som metod att skapa *möten* genom dessa workshops. Andra uttryckte fascination över att de fick betalt för att "pyssla". Överlag blev dessa workshops lyckade och ungdomarna blomstrade i den här övningen. De fick möjlighet att introducera slöjden för sig själv och för varandra, att testa på något nytt och samtidigt upptäcka bredden i det handgjorda skapande som delas på Internet idag.

En del tycks ha utgått starkt ifrån tidigare erfarenheter av slöjd (pyssel) då de trots det massiva utbudet letade upp saker som garnbollar, pappersvikning och annat som de troligtvis mött tidigare inom fritidsverksamheter inom skolan. Andra mötte behov de har i vardagen - att pärla in sina hörlurar, tälja sushipinnar och så vidare.

I gemensamma diskussioner landade vi ofta vid att skolans slöjdbegrepp är det som flest känner till, och i många fall också vill hålla fast vid. Vår uppmaning att utmana vårt egna och skolans slöjdbegrepp antogs alltså inte alltid, men fungerade i vissa fall som inspiration.

Fig. 5.
Sushipinnar blir till i Slöjdrummet på
Stockholms läns museum, period 2.

upp till på listan som ligger på
bänken.

VAD är slöjd?

För de allra flesta är slöjd enbart något som man gör i skolan. Antingen gör man en kniv eller så syr man ett kuddfodral. Men det här stämmer nämligen inte. Ordet slöjd innebär allt som har med handgjort skapade att göra. Allt du utövar där du skapar och får ut något med hjälp av händerna är slöjd. Detta innebär alltså att allt från att pärla ett halsband till att dekorera muffins kan ses som slöjd.

VEM kan slöjda?

Du behöver varken ha gått en utbildning eller vara proffs på att sy för att kunna slöjda. Det här beror på att det inte finns något specifikt sätt som man måste skapa saker på. Du, din 2-åriga lillebror, mormor, gubben från korvkiosken – ni kan alla utöva slöjd, på era egna sätt!

HUR utövar man slöjd?

Slöjd är en bred definition. Graffiti kan vara slöjd. Matlagning kan vara slöjd. Designa kläder kan vara slöjd. You name it! Det finns ingen mall för att utöva slöjd så därför kommer allt du skapar att kunna definieras som slöjd, oavsett om det är det finaste eller fulaste du någonsin sett.

Fig. 6. Gruppen LCJ HEARTS marknadsförde slöjd, period 1.

I första perioden beskrev en del att de fått en bredare bild av begreppet slöjd. I den andra perioden önskade istället många att vi bättre hade introducerat det breda perspektivet och tyckte att vi borde sluta säga "slöjd" och istället säga "handgjort skapande". Detta är inte en ny diskussion, utan är enligt oss en effekt av den samtida slöjdens mer gränsöverskridande karaktär. Med utgångspunkt i ett brett perspektiv kan slöjden tyckas spridd även inom många andra samhällsområden. Inte minst inom design och konst där traditionella tekniker blandas med konstnärliga uttryck.

Ett förslag från en del ungdomar var att de hade velat se mer verklighetsanknytning till slöjden, i meningen yrkesarbetande slöjdare, i deras egna sammanhang. Detta tar vi med oss inför kommande projekt. Det uttrycktes också en önskan om att vi borde förtydliga friheten att forma innebörden av slöjd än mer.

Arrangemangsbildning i samarbete med Vi Unga

Samarbetet med Vi Unga innebar att vi fick ta del av en specialkomponerad version av deras arrangörsbildning genom en av deras utbildare, Ingela Nyblom. Det centrala i Vi Ungas koncept är att unga utbildar andra unga, något vi såg som idealiskt för vårt sammanhang.

Utbildningens tre dagar innefattade grunderna för att genomföra ett arrangemang i vid mening. Utbildningen började med att bemöta begreppen *syfte* och *mål*, för att sedan gå vidare med *målgrupp*, *krishantering*, *normer* och *inkludering*. Sista tillfället innehöll handledning i *projektplanering* och *budget*.

Utbildningen var mycket uppskattad hos ungdomarna. Många sade sig ha stor nytta av utbildningen när de tog fram sina arrangemang. Vi ser en styrka i att deras utbildning så tydligt presenterade grunderna i arrangörskapet på ett sätt som passar målgruppen.

Idédesign/ utveckling

Idéutvecklingen handledes av Isabell Hedling och hade dels syftet att vidga ramarna för vad arrangemang inom handgjort skapande och slöjd kan vara eller bli, men framförallt att stödja artikuleringen av de idéer som gruppen hittade på.

När vi diskuterat begreppet arrangemang är de första förslagen ofta festivaler i storleksordningen Summerburst (stor festival på Gärdet i Stockholm). Detta säger något om förväntningarna från målgruppen, men också det landskap som unga står i när de ska arrangera. Det fanns ofta en känsla av att inte räkna till, när tiden var knapp och medlen små. Det största arbetet låg i att kalibrera idéerna efter förutsättningarna och tidsramarna, och att få med syftet från de storslagna idéerna till de mindre sammanhangen.

Pedagogik, integration av mjuk- och hårdslöjd och genus

Idéutvecklingen handledes av Isabell Hedling och hade dels syftet att vidga ramarna för vad arrangemang inom handgjort skapande och slöjd kan vara eller bli, men framförallt att stödja artikuleringen av de idéer som gruppen hittade på.

När vi diskuterat begreppet arrangemang är de första förslagen ofta festivaler i storleksordningen Summerburst (stor festival på Gärdet i Stockholm). Detta säger något om förväntningarna från målgruppen, men också det landskap som unga står i när de ska arrangera. Det fanns ofta en känsla av att inte räkna till, när tiden var knapp och medlen små. Det största arbetet låg i att kalibrera idéerna efter förutsättningarna och tidsramarna, och att få med syftet från de storslagna idéerna till de mindre sammanhangen.

Genomförande

Målsättningen var att alla skulle få prova på att genomföra ett arrangemang utifrån sina egna idéer och att på så vis få en inblick i arrangemangets alla delar, från projektering till marknadsföring, förberedelse, genomförande och efterarbete. Detta innebar att de skulle få prova på att projektleda själva och få utrymme att organisera sig, med stöd av handledning vid behov.

Fig. 7. Idéarbete, period 3.

Vi strävade efter att alla skulle ha fullt ägandeskap över sin process. Intentionen var också att alla skulle få lägga sitt eget perspektiv på arrangemanget, så att Slöjd Stockholm kunde dra lärdom av dem.

Att lära sig att arrangera är till stor del en erfarenhetsbaserad läroprocess. En stor del av lärdomarna etablerades efter perioden och alla delmomentens slut – eller i utvärderingsmomentet. Detta projekt har haft förutsättningarna att skapa, och effekten av, en första introduktion till arrangörsskapet. Alla har klarat av att genomföra sina arrangemang, med smärre förändringar. Ofta innebär processen fram till ett arrangemang att idén minskas från visionen - Summerburst - till att de gjorde något ganska litet. Denna erfarenhet är ovärderlig och förfinas för varje genomfört arrangemang - det blir lättare att avväga format och tidsåtgång. Ett problem som förekom ibland var svårigheten i att skapa egna strukturer för arbetet och genomförandet. En del klarade det galant, andra kämpade. Vi handledare lärde oss att ge arrangörerna en tydligare ram för dagarna och det egna arbetet, och gav också mer regelbunden feedback.

”Vi hade inte lärt oss lika mycket med stramare tyglar, det hade inte varit lika kul.”

Kommentar från utvärdering, period 2.

En del ungdomar skulle behövt ännu tydligare och detaljerad handledning, att vi hade börjat på en enklare nivå. Kanske beroende på det mentala avståndet eller bristen på erfarenheten av liknande processer. Vi ser också att en del motstånd grundade sig i bristande motivation till att vara där. Motståndanden yttrande sig bland annat i önskemål om att få uppgifter av praktiskt slag, eller mer förstäliga uppgifter, som inte byggde på att behöva tänka ut nästa steg själv. Under sommaren, och med det arbete vi alla lade ner, balanserades faktorerna frihet, ansvar och handledning till en lagom fördelning.

Praktiska problem vi brottades med var brist på tid och rent arrangemangsmässiga begränsningar när grupper ville ta det offentliga rummet i anspråk. För att få verka på offentlig plats krävs polistillstånd, som har ett ansökningsförfarande på flera veckor. Flera bra idéer grusades av svårigheten att hitta en passande plats. Andra av tidsbrist när idén var för stor för den tid vi hade att ta i anspråk. Positivt i detta problem var att det fanns en stor vilja bland sommarjobbarna att verka i det offentliga, och för en bred målgrupp.

Många av arrangemangen blev i workshopformat, alltså att det handgjorda skapandet integrerades som en mer eller mindre offentlig workshop med olika teknikinnehåll. Innan projektets början hade vi förväntningen att få ett bredare spektrum av arrangemang då vi inom researchperioden diskuterade olika arrangemangsformer, allt ifrån festivaler, flash mobs och utställningar. Men även om den övervägande delen arrangemang innehöll workshopformatet, fick vi också ta del av arrangemang som integrerade mer konstnärligt betonade inslag och framförallt som involverade det offentliga. Flera arrangemang utformades för att presenteras i offentliga miljöer och med integrering av sociala medier där de människor som berördes av arrangemangen uppmanades delta på olika sätt.

Efterarbete

Som sista arbetsmoment ville vi introducera arbetsrutinen att avsluta med en sammanfattning av vad arbetet inneburit och resulterat i. Ett obligatoriskt moment var att sammanfatta detta i en mindre presentation och dokumentation av något slag. Flera gjordes i rapportformat, men en del av arrangörsgруппerna valde också att presentera sitt arbete i form av bildspel eller filmer. Vi har fått se fina projekt presenterade på proffsiga och underhållande sätt!

Se bilaga för alla arrangemang

Reflektioner, om sommarjobb inom kultur och slöjd

Bredden i mognadsgrad hade betydelse för processens resultat. Det har också handledarnas tydlighet och målmedvetenhet. Vi frågade ungdomarna i utvärderingen sista dagen bland annat: *Vad har varit skillnaderna mellan det här jobbet och andra jobb ni haft samt skolan?* En av ungdomarna svarade:

"(...) skillnaderna är otroligt stora, på mina förra jobb så gjorde man saker för en arbetsledare medan på Slöjd Stockholm ska man hitta på saker till andra personer (främlingar), att få dem intresserade i något som kanske är helt nytt för dem."

Den största erfarenhet som ungdomar tar med sig in i sitt nya sommarjobb kommer från skolan. En arbetsform som tycktes skilja sig mycket från den vi valt för detta projekt. Där skolan tycks efterfråga färdiga svar bad vi dem om något helt annat. Vi bad dem till exempel att leta överallt där de trodde att de skulle kunna hitta något som intresserar dem själva och sen visa det, vad det än var, för oss. En uppgift som var svårare än vad den tycks vara! I tredje gruppen förtydligades uppgiften till sin spets när Isabells regel "om ni inte tycker det är ballt så vill jag inte se det" implementerades.

Vi arbetade ganska mycket med att tydliggöra våra förväntningar på varandra. Ibland fanns det motsättningar i våra förväntningar, vad som uppfattades att vi krävde, och i förväntningen från ungdomarna på vad slöjd är och kan vara.

Ungdomarna har blivit ombudda att delta i en stor arbetsinsats. En form av arbetsinsats som inte många av sommarjobbarna var medvetna eller förberedda på när de började sin sommaranställning. En arbetsuppgift som kräver motivation av något slag. I detta sommarjobb har vi uppmanat dem att påverka, att engagera sig, att ha åsikter och att skapa tillsammans med oss. Vidare, att ta eget ansvar för både vår gemensamma och deras egen arbetsprocess. För oss som handledare blev erfarenheten att denna åldersgrupp är ovan vid den här typen av delaktighet. Något förenklat upplevde vi som handledare att sommarjobbarna i många fall hade föreställt sig "enklare", mekaniska arbeten, snarare än att behöva bidra med sina intellekt och åsikter.

Vi har diskuterat frågan i grupperna. En del vill påverka, men har ännu inte funnit formerna, medan andra gärna vill bli tydligt vägleda genom samtliga uppgifter. Vår ambition som handledare har ändå varit att stötta mot en större självständighet. Vi har uppmuntrat alla typer av initiativ och haft fokus på ambitionen före prestationen. Fokus har legat på att hitta ungdomarnas drivkraft före att bedöma den färdiga produkten. Vi har aktivt stöttat dem för att höja kvaliteten på arrangemangen, med utgångspunkt i det som de föresatt sig att leverera.

Som avslutning vill vi säga att om en går in i det här helhjärtat så är så kan det inte bli annat än bra.

Ur ett brev till nästa arbetslag,

som varje grupp fick skriva som en del i kvalitetssäkringen av projektet.

Slutsatser och resultat

Under 9 veckor har vi handlett 42 ungdomar och introducerat dem till arrangörskap inom handgjort skapande. Ungdomarna har skapat och presenterat 12 arrangemang som har berört runt 700 personer. De har fått ett bredare och mer aktuellt perspektiv på slöjd och arrangemang. En fjärdedel av dem har visat intresse för att fortsätta att samarbeta med oss och/eller organisationen Vi Unga. En av grupperna hade vid sommarens slut redan nästa arrangemangstillfälle inplanerat, efter en förfrågan från Studieförbundet Sensus. Vi har också introducerat en ny arbetsmetod för ungdomarna att arbeta i vilket är användbart för fler områden än att utveckla slöjd.

Vi har involverat ungdomarna i ett delaktighetsperspektiv som erbjudit dem att agera och skapa sina egna förutsättningar till de resultat de vill skapa. Syftet har varit att introducera slöjden som en kulturform som unga också är tillättna att delta i och påverka med sina egna perspektiv.

På det här sommarjobbet har du friheten att kunna testa på, lyckas och misslyckas. Det kommer ge en väldigt bra grund till framtida projekt och jobb. Detta sommarjobb handlar inte bara om att utöka pengakassan, utan även om att utöka din syn på vad ett sammanhang kan vara, vad du kan göra genom att bara vara du, och framförallt vad slöjd kan vara.

Ur ett (annat) brev till nästa arbetslag

Den stora vinsten med projektet har varit att vi tillåtit våra nya medarbetare att leverera sina perspektiv och sina metoder för att presentera handgjort skapande idag, och också finna sina sammanhang att presentera dem i. Slöjden har på så vis blivit ett samtalsämne utöver skolämnet slöjd. Det har blivit något att möta. Att bearbeta. Att förstå, och förhoppningsvis något att relatera till den egna livsmiljön. Vi har tillsammans nyanserat och breddat bilden av slöjden som kulturform för målgruppen. Vi har också öppnad möjligheten för att använda slöjden som metod i olika sammanhang, en metod för att skapa möten, engagemang och känslor.

Delaktighetsperspektivet har varit ledstjärna i metodavgöranden genom projektet. Men vi har också blivit medvetna om att vi har behövt tillföra en betydande dos grundkunskaper om vårt ämne och det fält som det idag omfattar. Eftersom ungdomarna i de flesta fall inte själva sökt sig till detta ämne, eller i många fall inte varit medveten om arbetets upplägg, har vårt arbete till stor del inneburit introduktion till våra respektive tankesätt och perspektiv. Med andra ord, vi har skapat en mötesplats för slöjden, vårt arbetsfält och ungdomarnas livsvärld.

Resultatet har blivit att vi som arbetar med slöjd på en administrativ och främjande nivå har fått en större insikt i ungdomarnas perspektiv och behov, och att ungdomarna fått ta del av en större dimension av kulturformen slöjd - kunskaper som vi alla tar med oss in i nya projekt och erfarenheter.

Detta gäller till viss del också för begreppet arrangemang, där vi lyft perspektivet från att arrangemang är synonymt med format som Summerburst, till att öppna för att det kan vara en handling som ger förändring, nya perspektiv eller ingången till ett oväntat möte.

För Slöjd Stockholm har samarbetet inneburit att vi fått en större inblick i möjligheterna i att stötta ungdomars arrangemang och engagemang och har nu en större förståelse för var ungdomar har sitt fokus och vad de prioriterar, och hur deras drivkrafter ser ut. Vi har tillsammans med sommarjobbarna etablerat nätverk som både vi och ungdomarna har möjlighet att växa inom. Inte minst genom det nätverk av medarbetare som är spridda i de fem olika kommunerna och stadsdelarna. Vi på Slöjd Stockholm är stolta över att ha varit del av detta projekt. Utöver att ha utforskat möjligheterna till utveckling inom arrangörskap för unga i länet har vi också utmanat gränserna för slöjdens funktioner idag.

Ta en bild oeh
med; # armbandscharlex
slojd sthlm

Alla arrangemang som genomförts under sommarperioden

Period 1

Trycka tröjor vid Kananbadet

Sofie tryckte tröjor vid Kananbadet i Vällingby. Hon menade på att unga inte gillar när saker tar för lång tid och ville visa hur fort det kan gå att skapa sin egen tröja. Hon valde Kananbadet som plats då hon visste att det är där ungdomar är en solig junidag.

Slöjdworkshop på ungdomshem

Gruppen ville nå ut till ungdomar de inte kommer i kontakt med till vardags. De ville skapa en mötesplats utan prestationskrav där de kunde använda slöjd som ett verktyg för samtal.

Marknadsundersökning för båt- och drakrace

Gruppen valde att tänka stort och tänka för framtiden. De valde att planera och skapa de bästa förutsättningarna för att en ny grupp med längre genomförande tid än tre veckor.

DIY workshop

Gruppen bjöd in andra ungdomar från deras nätverk att testa på tekniker från Do It Yourself-rörelsen. I Slöjd Stockholms lokaler faciliterade de en workshop under fyra timmar.

"Vad är slöjd för dig?"

Gruppen var inspirerad av ett initiativet Humans of New York, där en fotograf möter människor på stan och frågar dem om deras liv. Gruppen gav sig ut på stan och frågade människor vad slöjd är för dem för att sedan publicera en bild och svaret på frågan på sociala medier.

Period 2

Flygplansworkshop på asylboende

Gruppen ville skapa en mötesplats där fokus var på skapande. På ett asylboende i en förort till Stockholm gjorde de pappersflygplan tillsammans med de som bor där.

Workshop på Ungdomsgård

Gruppen ville introducera unga för vad slöjd kan vara när det inte är skolslöjd. På en fritidsgård i en av Stockholms förorter genomförde de en workshop i att bland annat klä in hörlurar i pärlor.

Gatukrutor i Vasaparken

Gruppen ville skapa en plats för barn att vara kreativa på ett sätt de inte vanligtvis är. De samarbetade med parkleken i Vasaparken och skapade en gatutavla tillsammans med barnen som var där.

Armband i Kungsträdgården

Gruppen ville adressera det ofta hårda klimatet i Stockholm med en motreaktion. De skapade ett tre tiotal armband som de fäste uppmuntrande budskap vid och hängde upp i ett träd i Kungsträdgården, fritt att ta med sig för förbipasserade. På armbanden fanns också en uppmaning att sprida budskapet via sociala medier.

Slöjd-Chill i Tantolunden

Gruppen ville adressera den ökande stressen bland ungdomar. De skapade en workshop där de bjöd in ungdomar att testa på slöjdtekniker för att få vara i nuet och skapa en atmosfär där görandet var i fokus, inte resultatet.

Fig. 9.

Origamiblommor i Vasaparken med gruppen Kul med krutor, period 2.

Fig. 10.
Tröjtryck vid Kananbadet i Vällingby.

Period 3

DIY-Workshop i Vi Ungas tält under We Are Sthlm

Gruppen ville nå ut till ett brett spektrum av Stockholms ungdomar och valde att samarbeta med ungdoms organisationen Vi Unga. Gruppen var med i deras tält på Stockholmsfestivalen We Are Sthlm. Under festivalen erbjöds ungdomar att skapa nytt av gamla t-shirts.

Fotboll mot rasism

Gruppen ville adressera problemet med den ökade rasismen i samhället genom att bjuda in ungdomar till att spela fotboll tillsammans. Innan matcherna började skapade alla lag sina egna matchtröjor.

#DelaEttHjärta

Bianca ville bjuda in till ett mjukare Stockholm där uppskattning stod i fokus. Bianca klädde en bänk i Kungsträdgården i Stockholm med virkade hjärtan och uppmanade förbipasserande att ta ett hjärta och ge det vidare till någon annan.

Skapa med barn

Gruppen utförde en workshop i origami för en grupp barn mellan 9-11år. Syftet med arrangemanget var att låta barn vara med och skapa deras omgivning och skapa en trevlig miljö. Deras förhoppning var att vara på ett barnsjukhus. På grund av semesterledighet kunde sjukhusen tyvärr inte ta emot gruppen.

Fig. 11. DIY-workshop på We Are Sthlm, period 3.

STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM

SLÖJD STHLM